

Amanuensis Lisbet Holtedahl
Institutt for samfunnsvitenskap

ÅPNING AV SEMINARET

På vegne av Likestillingsutvalget ved Universitetet i Tromsø vil jeg ønske dere alle hjertelig velkommen til et 2 dagers seminar om "Kvinner og medisin".

De siste 10 års forskning har bragt kunnskap til veie om kvinnens rolle i mange forskjellige samfunn. Vi er alle blitt vant til å snakke om at i Afrika er kvinnerollen slik og slik og blant eskimoene er den slik og slik. Det er atskillig vanskeligere å snakke konkret om hvordan kvinnerollen er akkurat nå i vårt eget samfunnet og om det i det hele tatt er grunnlag for å si at vi har en spesifikk kvinneverole. Tilsynelatende myldrer både kvinner og menn rundt i de samme sammenhenger i stadig større grad. Fører det til en minskning av forskjellene eller gjør det ikke? Det er også kommet frem mang en ny dokumentasjon om hvor forskjellig vi likevel behandler menn og kvinner i vårt samfunn. Vi bruker så og si forskjellige målestokker når vi vurderer våre medmennesker. Menn blir målt med én målestokk og kvinner blir målt med én annen. Likeledes stiller vi forskjellige krav til oss selv, avhengig av om vi er menn eller kvinner. Et eksempel på dette kan være at både menn og kvinner vil ta det meget mer for gitt at en kvinne gir seg til å vise omsorg. Jeg har opplevet hos meg selv at jeg ganske ofte blir meget mere rørt når menn viser meg oppmerksomhet enn når kvinner gjør det. Det er akkurat denne lille forskjell på at vi blir litt mer rørt ved at en mann viser omsorg at vi blir med på å lage implisitte regler for menn og for kvinner og deres opptreden.

Det som karakteriserer vår måte å orientere oss på i forhold til medmennesker må nødvendigvis få konsekvenser for forholdet mellom lege og pasient, så vel som for hvilke spørsmål man stiller i arbeidet med å skaffe ny viten og bringe ny kunnskap til veie. Likestillingsutvalget vil gjerne gjennom arrangementet henlede oppmerksomheten på dette problemfelt og vekke interesse for de mange aspekter som tittelen "Kvinner og medisin" egentlig rommer.

Min erfaring fra arbeidet i Likestillingsutvalget har vist betydningen av at vi skiller mellom på den ene siden betydningen av at kvinner finnes i miljøene som behandlere, som forskere og undervisere for der å la sine erfaringer komme til uttrykk, uansett om de måtte stille med kvinnesykdommer eller annet, - og på den annen side betydningen av at alle menn og kvinner tilegner seg innsikt i utformningen av de sosiale kjønnsforskjeller. Denne innsikt finnes det ingen snarveier til verken for menn eller for kvinner. Den inntjenes gjennom aktiv bearbeidelse av egne opplevelser. Det må anses å være viktig at de som skal utforme nye forskningsområder i medisin er i besittelse av denne innsikt, slik at kvinners behov ikke neglisjeres. Det er neppe uriktig å si at såkalte høystatussykdommer ofte rammer flest menn, mens lavstatussykdommer som f.eks. mange typer slitasjesykdommer ofte har et overveiende kvinnelig pasientgrunnlag. Jeg håper at foredrag og panelinnlegg skal konkretisere disse tanker således at alle føler seg forpliktet til å arbeide videre med problemfeltet.